

ԹԹԵՆՈՒ ՏՆԿԻՆԵՐԻ ԱՆՅՈՂ ԱՃԵՑՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Թթենին (*Morus L.*) թթագգիների ընտանիքից է: Թթենու հատապտուղները պարունակում են մինչև 22% շաքարներ, բազմաթիվ վիտամիններ և այլ արժեքավոր նյութեր: Սննդարդյունաբերության մեջ հատապտուղները օգտագործվում են թարմ և չորացված վիճակում, պատրաստում են դոշաք, մուրաբա, օղի, սպիրտ, գինի, իսկ տերևներն օգտագործվում են շերամապահության բնագավառում:

Թթենին բազմամյա է սերմերով, կտրոններով, պատվաստի և անդալիսի միջոցով: Մեր փորձերում թթենու սերմերը ցանվել են գարնանը (ապրիլի վերջին տասնօրյակում), երբ լցանյութի ջերմաստիճանը եղել է 10°C -ի սահմաններում: Որպես լցանյութ օգտագործվել են հրաբխային սև խարամը և գլաքար+50% սև խարամի խառնուրդը:

Առաջին տարում հրաբխային սև խարամում սերմնաբույսերի ծառաչափական ցուցանիշները կազմել են. բարձրությունը՝ 87սմ, բնի տրամագիծը՝ 12մմ, իսկ գլաքար+50% սև խարամ լցանյութում՝ 63սմ և 8մմ, համապատասխանաբար: Ստացված տնկիները պատվաստվել են աշնանը՝ տարբեր նպատակների (դեկորատիվ տնկարկման և հատապտուղների ստացման) համար: Փորձերը շարունակվել են հրաբխային սև խարամ լցանյութում, որտեղ երկրորդ տարում ծառաչափական ցուցանիշները կազմել են. շերամապահության համար՝ 195սմ և 27մմ, դեկորատիվ պատվաստի համար՝ 174սմ և 32մմ, հատապտուղների ստացման համար՝ 216սմ և 28մմ, համապատասխանաբար:

Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ հրաբխային սև խարամ լցանյութը 1մ^2 -ից ապահովում է մինչև 45 տնկիների ել. շերամապահության համար՝ 41, դեկորատիվ պատվաստի՝ 37, հատապտուղների ստացման՝ 40 տնկի: Մինչդեռ գլաքար+50% սև խարամ լցանյութի խառնուրդի դեպքում 1մ^2 -ից կարելի է ստանալ ընդամենը 28-32 տնկի:

Այսպիսով, անհող մշակույթը հնարավորություն է տալիս 2 տարում կազմակերպել թթենու տնկիների արագացված արտադրություն: Ներկայումս ինստիտուտում առկա հիդրոպոնիկումների գործարկմամբ հնարավոր է երկու տարում արտադրել թթենու մոտ 0,9-1,0 միլիոն տնկի, ինչը կապահովի հանրապետությունում արդեն մոռացված շերամապահության վերականգնումը և կիսբանի բնական մետաքսի արտադրությունը: Առավել ևս, որ Արարատյան դաշտի բնակլիմայական պայմանները, այդ տեսակետից, խիստ բարենպաստ են:

Hovsepyan A.H., Eloyan S.A., Poghosyan G.Y.

OPPORTUNITY OF SOILLESS CULTIVATION OF MULBERRY SAPLINGS

Summary

Soilless cultivation gives an opportunity to organize some kind of accelerated production of mulberry plants. At present, by means of hydroponicums of the Institute it's possible to produce approximately 0,9-1,0 billion plants of mulberry in two years, which will provide the republic with reconstruction of already forgotten seri-culture and will stimulate the production of natural silk, all the more as the conditions of the Ararat valley are strictly favourable.